

HARCERSKI ZEW KRESOWY



ORGAN ODDZIAŁU BIAŁOSTOCKIEGO Z. H. P.

Nr. 2/11—II rok.

BIAŁYSTOK

Luty 1934.

BATORY



Patron wielu drużyn harcerskich.

B A T O R Y

Gdy się wywołuje z mroków przeszłości postaci Królów naszych— w czołowym szeregu kroczy o silnem, przenikliwym spojrzeniu, skupionem obliczu i wyniosłej postaci Stefan Batory: niesie On królewski majestat, napawając otoczenie powagą...

Dał słowo:

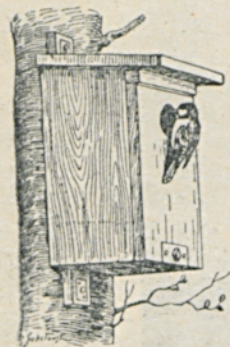
...Uspokoił i zjednoczył umysły wzburzone zbytnią swobodą...

...Przypomniał światu, że Polska jest silna, żywiołowa—władzyki na kolanach Go prosili z chlebem i solą w ręku o przebaczenie i litość pod Pskowem; Gdańsk zrezygnował ze swej dumy, — strachem napawał buńczucznych kozaków...

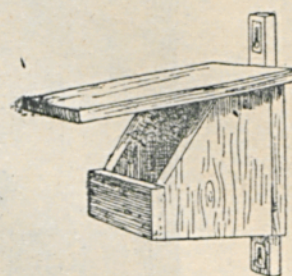
PRZYRODA

Chrońmy ptaki gnieźdzące się w dziuplach.

W starych drzewach, gdzie są dziuple, gnieźdzą się najczęściej ptaki najpożyteczniejsze, jak dzięcioły, muchołówki, dudki i inne. To też w lasach o starym drzewostanie najczęściej możemy spotkać wszystkie te ptaki, gdyż znajdują tam odpowiednie warunki bytu i mogą wyprowadzać pisklęta. Nawet zima ich z tych miejsc nie wypędza, gdyż dziuple dają schronienie w czasie nocy zimowych, gdzie częstokroć w jednej dziuple zapada na sen nocny kilkanaście ptaków, bo w gromadzie jest im cieplej. To też las ze starodrzewem rośnie dobrze pod osłoną ptaków owadożernych.



Kontrola gniazda.



Skrzynka półotwarta.

Przedstawione na rycinach dziuple sztuczne i półotwarta skrzynka dają możność gnieźdzenia się naszym ptakom owadożernym.

Skrzynki sztuczne dla ptaków najlepiej rozwieszać w jesieni, gdyż ptaki przez zimę przyzwyczajają się do nich i chętniej je zamieszkują z wiosną. Drugą porą dobrą do zawieszania dziupli jest wczesna wiosna. Skrzynki powinno się zawieszać na drzewach w okolicach uczęszczanych przez ptaki na wysokości około 4 mtr., tak by ich nie można było dostać łaską. Powinno się je zawieszać wylotem na wschód lub południowy wschód. Wisieć powinny prostopadle lub lekko pochylone naprzód, by woda ściekająca z pnia lub gałęzi drzewa nie mogła się dostać do wnętrza skrzynki.

...Granice rozszerzył — Inflanty, Prusy, Ukraina i miał piękne wojsko...

...Ducha krzepił, umysły karmił — oświata szła naprzód...

...Był hojny dla prawych i cnoty, sprawiedliwym i stanowczym dla występku i buntu — Samuel Zborowski...

...Panował lat dziesięć. Zgasł na zamku królewskim—Wawelu Północy—w Grodnie R. P. 1586...

...Żył dla idei—słowa dotrzymał.

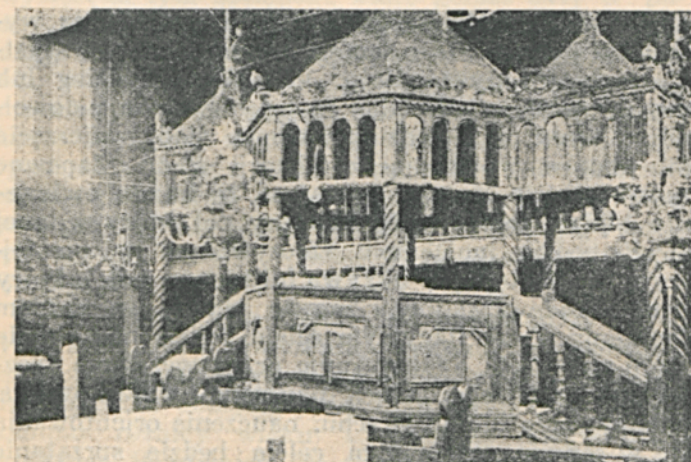
El. Em.

W interesie gospodarki leśnej leży, by nie wycinać wszystkich spróchniałych drzew w lasach, bo one dają rękojmię, że tutaj ptaki się osiedlą i młody las, w sąsiedztwie wyrastający,—dobrze się rozwinie pod czułą opieką ptaków owadożernych.

W lasach młodych o jednym drzewostanie, gdzie niema podszycia — ptaki nie zatrzymują się, gdyż niemają gdzie słać sobie gniazd, zazwyczaj takie lasy skazane są na zagładę przez owady, szkodniki drzew.

Tam, gdzie niema starych drzew z dziuplami, zwłaszcza w zagajnikach, parkach, ogrodach i sadach —zwabia się ptaki na stały pobyt przez zawieszenie sztucznych gniazd, w których chętnie się gnieźdzą.

Poznaj kraj swój...



(Klisza—własność Oddz. Białost. T-wa Kraj. w/g zdjęć pp. Bohdziewicza i St. Plieha).

Zabludów — nazwę swą bierze od „miejsca za puszcza błudowską“.

Wojewoda Chodkiewicz zakłada tu po r. 1525 miasto, a następnie funduje szkołę (1563), zakłada drukarnię ruską, która w XVI w. została przeniesiona do Supraśla.

W XVI w. Radziwiłłowie zakładają zbór a następnie szkołę kalwińską.

Obecnie miasteczko, odległe od Białegostoku o 18 km., liczy zaledwie 3200 mieszkańców.

Zabytki: Kościół pod wezwaniem Św. Piotra i Pawła istniał jeszcze jako drewniany w początkach XV w. Dzisiejszy kościół został zbudowany na pewne podobieństwo bazyliki Wileńskiej w pocz. XIX w.

Specjalnie ciekawym zabytkiem jest stara bożnica z XVII w. godna zwiedzenia. Bożnica została zbudowana z modrzewia w pięknym stylu i tak trwale, że do dzisiejszego dnia zachowała się w całości. Zaledwie parę belek i desek od tego czasu zmieniono.

Na rycinie (górnej) widzimy bimę — rodzaj kalendarza, gdzie przechowane są: srebrna korona, księga modlitewna...

Całość budynku (rycina dolna) wzbudza podziw dla estetycznego i trwałego budownictwa dawnej Polski.

Białystok — dom Ludwika Zamenhofs.

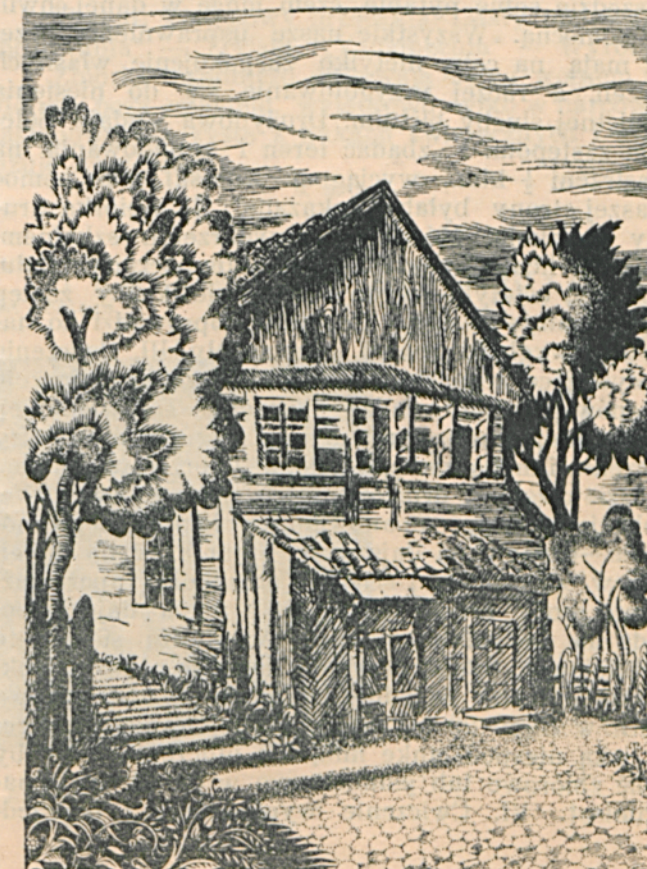
W domu tym urodził się w 1859 r. twórca języka esperanto, jako syn nauczyciela języków obcych. Zmarł w 1917 roku.

W roku 1887 Zamenhof ogłosił drukiem pierwszy podręcznik języka esperanckiego.

Ideą Zamenhofs było stworzenie międzynarodowego języka, którym mogliby porozumiewać się między sobą ludzie z całego świata. — Język łatwy do nauczania się.

W domu tym na parterze znajduje się księga pamiątkowa, zawierająca wiele podpisów osób z różnych stron świata.

Ten piękny rysunek jest tworem artysty malarza Czesława Sadowskiego z Białegostoku—byłego harcerza.



Dział programowy.

Nasze ćwiczenia.

W swoim czasie poruszałam w Zewie sprawę programu pracy w drużynie.

Wiemy, że kośćcem jego są wymagania z zakresu stopni, ale zdobywanie stopni nie wypełnia całego programu, rozszerzamy go na całe życie drużyny biorąc pod uwagę potrzeby środowiska, w którym żyje drużyna, terenowe, potrzebę chwili bieżącej, dominujące cechy młodzieży w danym środowisku, czyli mnóstwo czynników składających się na całość życia gromadnego młodzieży.

Dziś będę mówiła o realizacji naszych zamierzeń drogą ćwiczeń. **Co to są te nasze ćwiczenia?** Określiłabym tak: **przeżywanie sytuacji** podchwycanej przez drużynową w celu wytworzenia postawy harcerskiej, zdobycia coraz większego postępu w oparciu swego charakteru i samowychowania się. **Sytuacja, z której wypływa potrzeba czynu, winna być realna.** Drużynowe są przecież pomysły i nie tylko patrzą i słuchają, lecz widzą i słyszą, co się wokół nich dzieje. Stąd i chwytywanie momentów życia na gorąco jest zadaniem trudnym o ile biernie z zamkniętymi oczyma płyniemy z falą życia, możliwym i bardzo bogatym polem pracy, o ile skupimy się i szeroko otworzymy oczy na świat. Pomocą w doborze ćwiczeń może służyć nam książka „Gry i ćwiczenia” (praca zbiorowa). **Ćwiczenia są najlepszą drogą przeżywania tego, co się głosi** nieraz nawet bardzo efektownie i szumnie. **Ćwiczenia wytwarzają naszą harcerską aktywność**—czynną postawę wobec życia. Przykładowo wyglądałoby, jak następuje: I. Zbiórka drużyny w okolicy nieznanej. Drużynowa wychodząc z założenia, że harcerka zawsze jest nastawiona do czynnej służby bliźnim, stawia zawsze i wszędzie sobie pytanie, czym mogę w danej chwili być pomocną. Wszystkie nasze usprawnienia przecież mają na celu nie tylko zaspokojenie własnych potrzeb, a raczej przygotowanie się do niesienia umiejętnej służby bliźnim. Drużynowa wydaje polecenia zastępom: I „zbadać teren i zabudowania na przestrzeni ½ klm., wyciągnąć wnioski, jaka pomoc z naszej strony byłaby wskazana”. II. Zbiórka drużyny w szkole. Mówimy o wydarzeniu szkolnym, które nie licuje z naszym harcerskim poczuciem ładu, porządku, estetyki—wydaje polecenie: każdy zastęp indywidualnie w ciągu 15 minut doprowadzi do należytego wyglądu pewien teren szkoły. III. Ćwiczenie wypływające z pierwszego: drużynowa zmienia rolę zastępów i przeprowadza ćwiczenia sprawiedliwej, a dokładnej oceny: sprawdzić w ciągu 5 minut czy ćwiczenie innego zastępu zostało dobrze wykonane. IV. Dziewczęta w drużynie są rozgadane i hałaśliwe, trzeba je nauczyć opanowania i lakonicznego mówienia—drużynowa daje trzy pytania, żąda kolejności w odpowiedzi i ścisłego mówienia: raport każdej nie może trwać dłużej niż 3 m., a daje odpowiedź na wszystkie pytania. V. Zbliża się święto Wielkiejnocy, trzeba przygotować miłe niespodzianki naszym bliskim (rodzinie, harcerkom). Drużynowa poleca: w ciągu 20 m. zastępy robią wywiad w terenie, jaką niespodziankę miłą dla otoczenia mogłyby zrobić zbiorowo lub jednostkowo w danej chwili natychmiast. VI. Ćwiczenie wypływające z poprzed-

niego: wybór najlepszego wywiadu i polecenie wykonania jednego i tego samego polecenia przez wszystkie zastępy indywidualnie. VII. Wypaść śnieg lub deszcz—wydaje polecenie: zastępy wyruszają dowolnie w teren na ½ godziny i tropią ślady zwierzęce lub ptaków wnioskuje o historii śladu. Zapewne zauważyliście czytając powyższe, że **każde ćwiczenie będzie miało swój fikcyjny cel**, który w danej chwili będzie momentem rzeczywistym najważniejszym dla zastępu, a **ukrywa faktyczny cel**, o który nam przedewszystkiem zawsze chodzi w każdym ćwiczeniu. I tak fikcyjnym celem będzie odszukanie śladu zwierzęcia, a faktycznym przyzwyczajenie i rozwijanie spostrzegawczości, nauczanie wnioskowania pokonywanie nieraz strachu, nauczanie orjentowania się w terenie. Fikcyjnym celem będzie sprzątnięcie izby szkolnej, a faktycznym—ćwiczenie spostrzegawczości, wzbudzenie zamięłowania porządku i estetyki, przyzwyczajenie organizowania umiejętnego życia osobistego i zbiorowego i t. d.

Ćwiczenia — polecenie wydajemy zastępom, aby przez współzawodnictwo pobudzać je do lepszych wyników. Zastęp otrzymawszy polecenie winien poświęcić jakiś czas na omówienie i podział czynności pomiędzy wszystkie dziewczęta. Każda spełni indywidualnie swoją część, co w sumie stworzy całość pracy zastępu. Jak w fabryce wstążek jedna robotnica nawija nitki jedwabne na szpulki, druga szpulki wkłada do maszyny, trzecia uważa i naprawia zerwane nitki i t. d. tak i w ćwiczeniu harcerskim każda drużyna winna być odpowiedzialna za swoją czynność, by swoją cegiełką przyczynić się do budowy ogólnego gmachu.

Każde ćwiczenie ma moment rozpoczęcia, czas trwania i zakończenia. Momentem rozpoczęcia jest wyjaśnienie polecenia. **Zastęp, drużyna od początku jest w dobrej formie:** zachowuje przyjęty przez zastęp szyk. **Drużynowa wyjaśnia przystępnie, dokładnie przewidując wszelkie możliwe wątpliwości**, które mogą powstać u dziewcząt przy wykonywaniu zlecenia, **dostatecznie głośno** (ale i niekrzykliwe) by wszystkie słyszały i zrozumiały **nie powtarza raz powiedzianego**, o czym z góry zapowiada, **podaje cel polecenia, czas trwania wykonania i co będzie brała pod uwagę przy ocenie, co zawierać będzie raport.** W czasie trwania ćwiczenia obserwuje i ocenia 1) postawę zewnętrzną zastępu, 2) organizację—podział pracy, 3) sposób wykonania.

Na zakończenie drużynowa odbiera raport, albo jednostkowy, albo od całego zastępu, zależnie od jakości ćwiczenia. Przy raporcie drużynowa znowu ocenia: 1) postawę zewnętrzną składającą raport, 2) dokładność i ścisłość w mówieniu, 3) sposób wykonania polecenia. Przy ocenie bierze pod uwagę wszelkie właściwości wchodzące w grę np.: przy poleceniu „sprzątnąć izbę szkolną”: 1) jak zastęp podzielił pracę między dziewczęta 2) spostrzegawczość, dokładność, 3) zachowanie się zastępu przy wykonywaniu ćwiczeń, 4) wykonanie, 5) zamięłowanie do ładu i estetyki, 6) postawę przy raporcie, 7) sposób wypowiedziania się i t. d. Stawiając przy każdym wymienionym punkcie plus lub minus dla jednostek i całego zastępu mamy jego ocenę.

Przy ocenie czasami mogą brać udział dziewczęta. Ocena podaje się do wiadomości drużyny. Dając ćwiczenia tak je urozmaicać należy, by dać możność zwycięstwa tym zastępom, które gorsze były w poprzednich ćwiczeniach nie dopuszczając by stale jakiś zastęp lub harcerka była pierwsza, a inna stale ostatnią. Współzawodnictwo winno być na wielu polach w rozmaitych dziedzinach. Przy ocenie należy uwzględnić zdobywcze w pewnym kierunku. Zmniejszyć wymagania, o ile z jakichś powodów polecenie całkowicie nie zostało wykonane pomyślnie, a w takim razie przy ocenie wziąć pod uwagę jeden jego odcinek wyniki oceny wpisać do książeczki zastępu i drużyny.

Na zakończenie dobrze jest **pogawędzić** z drużyną, zastępem o ćwiczeniu, wrażeniach, celowości jego i postępach w pewnych dziedzinach. Ćwiczenie musi być tak obmyślane by było wykonalne, nawet pomimo różnicy wieku i poziomu umysłowego dziewcząt. Pamiętajcie, że zatrudne zniechęcają i wytworzą niewiarę we własne siły, załatwe doprowadzają do bagatelizowania go.

Dobrze pomyślane ćwiczenia, dadzą wiele radości dziewczętom ucząc je żyć i myśleć po harcersku. Bardzo mi się cieszyła, gdyby drużynowe zechciały skreślić do mnie uwagi o ćwiczeniach przeprowadzanych w swoich drużynach, żebym mogła odczuć, że słowa moje nie idą w próżnię. Chciałabym wiedzieć, jakie polecenia są aktualne w waszych drużynach, jaki ich był przebieg, jak reagowały nań dziewczęta, jaką korzyść z nich odniosła drużyna, czy przeprowadzacie ćwiczenia tylko na zbiórce, czy też zdarza się, że je dajecie na okres międzyzbiórkowy. Każde wasze pismo będę witała z radością. Napiszcie koniecznie.

A. Sandomierska.

Program pierwszego roku pracy zastępu harcerzy.

c. d.

(Z opracowania K. Ch. Harcerzy w Poznaniu).

Kwiecień.

1) Ideologia.

Święty Jerzy. Legenda o nim, jest wzorem. Walka z brudem (wewnętrznym, nieuprzejmością, brutalnością). Spełnij codziennie dobry uczynek „tem lepiej żyjemy dla siebie, tem więcej mamy szans na

szczęście — im więcej żyjemy dla innych”. Wskazać kilka przykładów takiego dobrego uczynku. Jest patronem skautów — braterskość; zastęp wysyła pocztówkę *) do innego środowiska lub zagranicę. Apel Chorągwi.

2) Umiejętności harcerskie.

Przyrodznawstwo. Dalsze obserwacje i prowadzenie dzienniczka. Na wycieczkach poznawanie drzew po liściach (Kim).

Terenoznawstwo. Kompas, róża wiatrów, biegun magnetyczny. Gdzie północ (gry)? Pierwsze zapoznanie się z mapą (tylko na wycieczce, przechadzce za miasto). Patrz: tam młyn, tu wioska, tak krzyżuje się kolej i t. p. Zauważ, jak ten znak wygląda. Spróbuj go przerysować.

Znaki patrolowe. Na ćwiczeniach poza miastem przerobić kilka znaków patrolowych i indyjskich.

Sygnalizacja. Nauczyć kilka liter alfabetu Morse'a. Sygnalizować na większe odległości.

Ocena odległości i t. p. Już w większych wymiarach. Zawsze sprawdzać ocenę.

Pokazy. Przygotować się do Święta św. Jerzego na apel Chorągwi.

Śpiew—nauczyć się śpiewać: „Którędy Jasiu” (3), „Wśród nocnej ciszy pod Lwowem” (3), „Ledwie skowronki” (2). Przypomnieć sobie wszystkie znane pieśni.

Musztra. Przeciwiczyć musztrę gwizdkiem, znakami, oraz musztrę laską, gwizdkiem i znakami: „baczność”, „spocznij”, w miejscu i w marszu.

3) Wychowanie fizyczne.

Gry i sporty—patrz program z marca.

Strzelanie—rzucanie piłką do celu na 12—15 m., tarcza o 50 cm. średnicy.

Kim. Utworzyć jaknajwięcej wyrazów ze znanych liter.

Uwagi: zastępowy przeczyta: „Mały podręcznik obozowania” — Trylski, „Vademecum” — Wyrobek.

Zbiórki zasadniczo odbywają się na wolnym powietrzu poza miastem, wyjątkowo tylko w harcówce. Zastępowy skorzysta z wakacji świątecznych i organizuje wycieczkę.

c. d. n.

*) Z. O. — wyda do tego celu pocztówkę z podobizną św. Jerzego.



Modlitwa poranna harcerów.

Z ŻYCIA HARCERSKIEGO W BIAŁYMSTOKU

W OKRESIE OKUPACJI NIEMIECKIEJ (1915—1919)

Podając powyższe notatki z życia harcerskiego naszych Chorągwi, redakcja prosi wszystkich „ważnych” harcerki i harcerzy, by zechcieli zwrócić się do tych, którzy brali czynny udział w życiu harcerskim z tegoż okresu do r. 1919 w naszym środowisku z gorącą prośbą o nadesłanie do redakcji H.Z.K. wspomnień, opisów, któreby stworzyły obraz życia harcerskiego o na terenie naszego województwa. Termin nadsyłania materiału dn. 20/IV b.r., o ile się pośpieszycie i złożycie do 20/III umieścimy wasze notatki w Zewie jeszcze wcześniej czyli w № 12. Po opracowaniu materiału do r. 1920 przystąpimy do dalszych dzieł naszych.

Przełomem zdarzeniem w życiu całej ludności polskiej m. Białegostoku było otwarcie, po stu letnim prawie zamknięciu, pierwszego polskiego gimnazjum (nawet pierwszych pięciu klas).

Jakkolwiek zmiana zaborcy i ucieczka wojsk rosyjskich a wkroczenie wojsk niemieckich oddała miasto w ręce pruskich rządów, co nastąpiło dnia 13 sierpnia 1915 r. to jednak moment ten potrafiło wyzyskać społeczeństwo polskie i w ciągu paru tygodni zorganizowało szkolnictwo polskie elementarne.

Natomiast dnia 29 listopada 1915 r. w rocznicę wybuchu powstania listopadowego zostało otwarte polskie Koedukacyjne gimnazjum pięcioklasowe. Zapisom do gimnazjum towarzyszył nadzwyczajny entuzjazm tak młodzieży, jak i rodziców. Zaraz też w parę tygodni po rozpoczęciu zajęć szkolnych skauting, istniejący w Białymstoku jeszcze przed wojną od r. 1913/14, objął swoją organizacją całą prawie młodzież szkolną najpierw męską a potem żeńską.

Skauting, gdyż pod taką nazwą występował przeważnie w okresie okupacji niemieckiej, spełniał doniosłą rolę jako organizacja wychowawcza, wyrabiająca młodzież duchowo i fizycznie. Pionierami ruchu skautowego w Białymstoku w pierwszym roku istnienia gimnazjum byli: ś. p. Edmund Świerzyński, ś. p. Stanisław Wojciul, Bohdan Karpowicz, Jan Kościa, Tadeusz Moskalewski i inni. W grudniu 1915 r. odbyło się pierwsze posiedzenie, w mieszkaniu Tadeusza Moskalewskiego (przy ul. Warszawskiej 38) na którym prócz wyżej wymienionych byli obecni: Stefan Różycki, Mieczysław Galski, Michał Goławski.

Organizujący się potajemnie skauting miał oczywiście gorące poparcie dyr. gimnazjum ks. dr. Stanisława Hałki oraz profesorów i wychowawców. Z ramienia Rady Pedagogicznej opiekunem drużyn skautowych został prof. Władysław Kolendo. Władze niemieckie nie były jednak informowane o istnieniu

tej organizacji, zbiórki odbywały się pod pozorem gier i ćwiczeń sportowych, wycieczki zaś poprzedzane były zbieraniem się mniejszych grup, które poza miastem w lesie łączyły się i wyruszały do okolicznych wiosek i majątków.

„Werbunek” do drużyn skautowych wykazał masowy udział młodzieży, która instynktownie garnęła się pod sztandary i chorągiewki zastępów „wilków”, „rysiów”, „jeleni”. Drużyna im. Ks. Józefa Poniatowskiego, Tadeusza Kościuszki liczyła około 200 młodzieży. Drużynowym został Edmund Świerzyński, przybocznymi Stanisław Wojciul, Aleksander Gawina (starszy), zastępowymi Bohdan Karpowicz, Łucejko Lucjan, Tadeusz Moskalewski, Ryszard Szredziński, Stanisław Skrobecki, później zaś w miarę rozwoju organizacji Stefan Różycki, ś. p. Eugeniusz Gogolewski, Mieczysław Galski, Michał Goławski.

Drużyna liczyła stu kilkudziesięciu „chłopców” z których bardziej karni i chętni oraz przeszkoleni dopuszczeni byli do przysięgi złożonej przed sztandarem, ufundowanym ze składek.

Uroczystość ta niepozbawiona przeżyć pełnych wzruszenia dla wszystkich młodych i zapalonych chłopców odbyła się w pobliskim lesie „Zielonej” na wiosnę 1916 r. Do I Skautowej Drużyny Białostockiej im. Ks. Józefa Poniatowskiego należeli: Świerzyński Edmund (drużynowy), Wojciul Stanisław, Gawina Aleksander (przybocznik, względnie plutonowi), Łucejko Lucjan, Karpowicz Bohdan, Szredziński Ryszard, Moskalewski Tadeusz (zastępowi) oraz Bartoszewicz Bronisław, Bajenkiewicz Witold, Cichoński (młodszy), Aleksandrowicz, Horodeński Józef, ś. p. Sylwestruk, Popławski, Prokopowicz, Kościa Jan, Rutkowski Antoni, Mruk, Piekunko-Popławski, ś. p. Dubaniewicz Józef, Faust Leon, Wolfart, Klein Antoni, Gawina Stanisław, Szmurło, Malinowski, Różycki Stefan, Biernacki, Łucejko (młodszy), Kulesza, Cebryński Tadeusz, ś. p. Kunda Feliks, Domański Wacław, Kozłowski Franciszek, Sojko (młodszy), Wensław Lucjan, Roman Jan i Goławski Michał.

Wielu z wymienionych druhów—harcerzy białostockich zmarło, wielu zginęło śmiercią walecznych na polu walk o Niepodległość Polski, wielu rozsypało się po całej Polsce, pamięć jednak wspólnie przeżytych chwil i służby Harcerskiej w I Białostockiej Drużynie łączy nas z Wami, młodzi harcerze i czytelnicy „Harcerskiego Zewu Kresowego”.

Michał Goławski
mag. fil. w zakr. historii

Dzień Myśli Braterskiej.

Dzień 22 lutego, jako dzień urodzin Naczelnej Skautki i Naczelnego Skauta Lordostwa Baden-Powell, poświęcony jest wymianie myśli i uczuć braterskich, łączności służenia wspólnej idei. Organizacje żeńskie skautowe organizują w dniu tym uroczyste zbiórki, poświęcone zagadnieniom zbliżenia międzynarodowego drogą wymiany myśli i korespondencji.

Harcerze i harcerki, jakżeście ten dzień spędzili w drużynie?!

SZWALNIA HARCERSKA

Hallo! Żeńskie Białostockie Koło Starszoharcerskie uruchamia szwalnię. Szyjemy druhom i druhom mundury według ostatnich przepisów. Praca wykonywana przez siły fachowe, zamówieniom grupowym będzie przysługiwał rabat.

Ceny mundurów żeńskich zuchowych 5 zł. za sztukę

	harcerskich 7 "
Spodenki większy rozmiar . . .	6 zł.
„ mały „ . . .	2 zł. 90 gr.
Szarawary gimnastyczne . . .	2 zł. 30 gr.
Koszulka duży rozmiar . . .	4 zł.
„ mały „ . . .	3 zł. 50 gr.

Ceny obliczone łącznie z materiałem.

Zamówienia nadsyłać do Komendy Chorągwi Harcerki, Białystok, ul. Podleśna, 7 przesyłając połowę sumy tytułem zadatku. Przy zamówieniach nie zapomnieć podać wymiarów w centymetrach dla mundurów żeńskich: długość od szwu ramiennego do kolan, objętość bioder, długość rękawa—strona zewnętrzna przez łokieć, dla koszulek męskich—objętość koszulki i długość rękawa, spodenki: objętość

w pasku, objętość bioder, długość od paska do kolan. Szarawary żeńskie gimnastyczne: takie same wymiary jak w spodenkach męskich. Przy wysyłce do powyższych cen doliczone będzie porto.

Popierajcie harcerską instytucję!



KRONIKA

Czeremcha. Dnia 14. I. b. r. drużyny zuchowe i harcerskie urządziły tradycyjnym zwyczajem choinkę harcerską. Podczas wieczornicy urządzonej z tej okazji, św. Mikołaj aż dwa razy przychodził do sali, raz do zuchów, drugi raz do harcerki i harcerzy, przynosząc każdemu odpowiedni podarek. Drużynowa Gromady Pszczółek d-hna Lola Worobjewówna zaprosiła także rodziców swoich zuchów.

Pięć dni później t. j. 13. I. b. r. z inicjatywy d-hny Jadzi Parczewskiej i d-ha St. Bródki urządzono w Stawiszczach choinkę dla dzieci i młodzieży pobliskich wiosek Połowców i Stawiszcz z następującym programem:

- 1) odśpiewanie kolend polskich (wioski są prawosławne).
- 2) inscenizacja kolend i dwie krótkie komedijki.
- 3) gry i zabawy dziecięce, potem młodzieży.
- 4) gry i zabawy towarzyskie i taneczne.

W wykonaniu programu wzięły udział dzieci szkolne ze Stawiszcz—zastęp harcerzy, orkiestra Gromady Podlasiaków z Czeremchy oraz kilku harcerzy.

Zaznaczyć z uznaniem należy, że w tejże wsi od jesieni ub. roku prowadzi bezinteresownie kurs gospodyń wiejskich d-hna zast. Jadzia Parczewska, pomaga jej w tem oraz prowadzi kursa wieczorowe i Koło Młodzieży Wiejskiej przyb. K. H. d-h St. Bródka kier. tamt. szkoły. Wspomnieć również wypada, że młodzież wiejska polubiła swoją „panię instruktorkę” jak ją nazywają.

Czy należycie pełnimy służbę ojczyźnie?

Praca społeczna drużyn harcerskich z Czeremchy na tem się nie kończy. Drużyna harcerki im. E. Plater posiada chór trzygłosowy, który razem z orkiestrą harcerzy-gromady Podlasiaków prawie każdej niedzieli śpiewa i gra w miejscowej kaplicy.

Zastęp sarenek od szeregu lat opiekuje się mogiłą Nieznanego Żołnierza.

W każdej uroczystości ogólnopolskiej, czy miejscowej harcerzy nie brak.

Nawet były harcerki, które przeszły do Zw. Strzeleckiego jako jednostki wartościowsze są kierowniczkami różnych sekcji i działów pracy.

Z Bielska Podlaskiego. W okresie ferii zimowych odbył się w Bielsku-Podlaskim kurs zastępowych, w którym wzięło udział kilkunastu harcerzy. Kurs dał wyniki dobre. Prowadził go drużynowy druh Jerzy Rosiak.

Kto z druhów lub druhien pragnąłby nawiązać korespondencję z drużynowymi(emi) Polakami ze Stanami Zjednoczonych Am. Północnej zwróci się po adres do druha K. Frankiewicza — Hufcowego Czeremcha —szkoła powszechna. *Słoniątko*



List Okólny Zarządu Oddziału Nr. 2/34.

(z dn. 19. II. 1934 r.)

1. Trzeci Zjazd Białostockiego Oddziału Z. H. P.

I. Zjazd Oddziału Białostockiego odbędzie się dn. 8 kwietnia b. r. w Białymstoku.

II. Terminy przedzjazdowe. 15 marca upływa termin wpłacania opłat członkowskich za I kwartał b. r. Wpłacają instruktorki na konto P. K. O. 21821 Gł. Kwatery Harcererek, instruktorzy—na konto 4160—Gł. Kw. Harcerzy.

25 marca ostatni dzień składania umotywowanych wniosków na Zjazd.

1 kwietnia ostateczny termin rejestracji Kół Przyjaciół Harcer. i Zrzeszeń Starszego Harcerstwa. Wnioski rejestracyjne należy przelać na odpowiednich drukach do zainteresowanych Komend Chorągwi lub Z. O.

1 kwietnia ostateczny termin wpłacenia należności od Kół Przyj. H. — po 10 zł. od każdego 50 członków każdego Koła lub samodzielnego Patronatu na konto Zarządu Oddziału, od Zrzeszeń Starszego Harcerstwa na konto odpowiedniej Komendy Chorągwi. W tymże czasie musi być wpłacona dziesięcina (Dotyczy K. P. H.) od wpływów rocznych.

III. Uprawnienia. W myśl Regulaminu i Statutu Z. H. P. prawo decydującego głosu przysługuje:

A. z urzędu:

- wszystkim członkom Z. O., Komisji Rewizyjnej i Sądu Harcerskiego.
- wszystkim czynnym i zarejestrowanym harcemistrzom i harcemistrzom Oddziału,
- wszystkim pełnoletnim zarejestrowanym podharcemistrzom i podharcemistrzom Oddziału o ile przynajmniej w ciągu roku, poprzedzającego Zjazd, kierowali drużynami lub hufcami, lub też prowadzili odpowiedzialną pracę w K. Chorągwi lub K. Hufca,

B. z wyboru:

- delegatom Kół Przyj. H. lub samodzielnym Patronatów przyczem prawo wysyłania delegatów przysługuje KPH, zarejestrowanym przez Naczelnictwo w roku sprawozdawczym. Za zarejestrowane uważa się Koło, które załatwiło swe obowiązki organizacyjne jak wyżej w p. II i do dnia 5 marca nadeszłe sprawozdanie za rok 1933.

K. P. H. wybiera delegatów swego grona na og. zebraniu członków Koła upoważnionych do głosowania t. j. niezalegających ze składkami dłużej jak jeden kwartał.

KPH. liczące przynajmniej 25 członków wysyłają jednego delegata, liczące ponad 100 czł.—wysyłają po 2 delegatów. Zaleca się przytem, by delegaci przedewszystkiem byli członkami Zarządów Kół. Ogólne zebranie Koła może przelać prawo wyboru delegatów na swój Zarząd.

Każdy delegat ma tylko jeden głos, Delegat winien przedstawić przed Zjazdem legitymację wystawioną przez Zarząd Koła i stwierdzającą, że delegat został wybrany zgodnie z Regulaminem ZH.

Samodzielne Patronaty mają prawa i obowiązki jak wyżej.

e) Delegatom Zrzeszeń Starszego Harcerstwa — przyjętych formalnie do ZHP. i zarejestrowanych na r. 1934 (raport roczny i rejestracja 10 zł.).

Każde Zrzeszenie wybiera jednego delegata na 25 członków. Zrzeszenie mające mniej jak 25 a nie mniej jak 10 członków zwyczajnych—1 delegata.

W głosowaniu przy wyborze delegatów biorą udział pełnoletni i nie zalegający ze składkami więcej jak kwartał członkowie zwyczajni.

Delegaci winni przedstawić w biurze Zjazdu dokumenty stwierdzające delegowanie.

Uwagi: Wszyscy delegaci winni przedstawić w biurze Zjazdu prócz dokumentów wymienionych wyżej także pokwitowanie pocztowe lub inne na dokonane, a obowiązujące daną komórkę organizacyjną opłaty.

Konta P. K. O. są podane na ostatniej stronie nin. numeru H. Z. K.

Z. O. zastrzega sobie prawo poczynienia pewnych zmian w p. III. o ile zajmą jakiegokolwiek sprzeczności pomiędzy dziś obowiązującym Statutem a nowym, który ma być uchwalony przez Naczelną Radę Harc. w dniu 18 marca b. r.

2. Sprawozdanie KPH.—prosimy Koła które nie złożyły dotychczas sprawozdań ze swej działalności za rok 1933, by nadesłały je w jaknajkrótszym czasie.

W tej sprawie zwracaliśmy się już w numerze grudniowym H. Zew. Kres. i w wyniku zaledwie jedno Koło Grajewskie w terminie złożyło swe sprawozdanie.

Opieszałość poszczególnych Kół uniemożliwia nam złożenie swego kompletnego sprawozdania Naczelnictwu, które już nas w tej sprawie ponagla.

3. Czytanie HZKr.—Harcerski Zew Kresowy jest naszym organem i jednym z zasadniczych środków porozumiewania się pomiędzy Z. O. a Kółami Przyj. Z. H. P.

Prosimy Prezydium poszczególnych Kół o uważne czytanie naszych Listów Okólnych i następnie o stosowanie się do zarządzeń organizacyjnych Z. O.

Za Zarząd: Przewodniczący

Czuwaj!

L. Kmicic-Skrzyński.

List Okólny Komendantki Chorągwi Harcererek

z dn. 20 lutego 1934 r.

Drużynowe na zlot! Jest Was w Chorągwi obecnie przeszło 80, a nie znamy się w 50% wcale. Korespondencja nam nie wystarcza. Trzeba mocno zwrócić szereg, trzeba wytknąć drogi naszej pracy, by płynęła wartko, jak rzeka w wyżłobionym łożysku. Trzeba pomyśleć o lecie które winno dać siłę i rozmach do dalszej pracy. Wszystkie na zlot sprawne i gotowe do czynu!

Zjazd drużynowych w Grodnie. Zwołuję na dzień 18, 19 marca b. r. zjazd drużynowych do Grodna. Celem przygotowania noclegów i przeżywania proszę nadsyłać zgłoszenia na adres Komendy Chorągwi do dn. 10 marca. W programie Zjazdu będą: zbiórki drużyn drużynowych: płomieni, zielonek, korzeni i wódzów zuchowych; przyrzeczenie, bieg harcerski, referat i dyskusja w sprawie akcji letniej,

sprawy bieżące. Obecność obowiązuje wszystkie drużynowe zarówno czynne, jako i te, które drużyny nie prowadzą, zarówno te, które próbę na drużynowych mają skończoną lub rozpoczętą, jak i nierozpoczętą. Początek odprawy dnia 18/III o godz. 10 zakończenie dn. 19 południe, o miejscu obrad informować się w dniu zjazdu w Seminarjum nauczycielskim żeńskim w Grodnie.

Komenda Chorągwi rozpoczęła starania o zniżki kolejowe w wysokości taryfy wojskowej. Przypominam, że zbiorowe wycieczki (10 osób) posiadają ulgi kolejowe. Usprawiedliwienia nieobecności tylko z powodów ważnych winny wpłynąć do K. H. nie później jak 10/III. Komu leży na sercu rozwój drużyny, jej przyszłość, przełamię przeszkody i przybędzie na zjazd.

Zbiórka drużyny instruktorskiej.

W dniu 2 lutego b. r. odbyła się w Białymstoku druga zbiórka drużyny instruktorskiej. Obecnych było 14 druhen. Oprócz instruktorek mianowanych do drużyny przyjęliśmy wszystkie hufcowe, oraz drużyny pełniące funkcje instruktorskie w poszczególnych wydziałach Chorągwi. Nie usprawiedliwiły swej nieobecności na zbiórce drużyny: Tyminśka i Suchanowa. Na zbiórce przeprowadziłyśmy obiór godła drużyny „źródło”—symbol naszej pracy instruktorskiej, godeł zastępów „wiry” i „kropelki”. Do wirów włączone zostały drużyny: Kapałówna Marja (zastępowa), Kapałówna Wiktoria, Wilmusówna, Glinowska, Gąssowska, Białczakówna, Popowowa, Tyminśka, Suchanowa, Mierczyńska, Muzolfowa; do kropielek: Kossakowska, (zastępowa), Gorgoniowa, Busłowska, Hermanowska, Moczyłowska, Wolfówna, Dowłaszówna, Ziębowiczowa, Piekawiczowa, Pezdówna, Tkaczukowa, Gründlowa, Osipowska. Kronikarką została drużyna Moczyłowska, sekretarką Hermanowska. Omówiliśmy również charakter i znaczenie wici. Następną zbiórkę wyznaczaliśmy łącznie ze zjazdem drużynowych w marcu. Resztę czasu (bardzo szczupłego) przeznaczaliśmy na omówienie wrażeń swych z kursu harcemistrzyń i konferencji instruktorskiej na Bucz. Postanowiliśmy również stworzyć własną pieśń drużyny, której tekst mamy podać drużynowej, a melodię dorobi d-hna Kapałówna.

Korzystając ze zjazdu drużynowych zbieramy się w przeddzień jego to znaczy w dn. 17/III w godzinach popołudniowych. Początek zbiórki o godz. 18. O miejscu informować się w dniu zbiórki w Grodnie w seminarjum nauczycielskim.

Kurs nauczycielski.

W dn. 10, 11 lutego b. r. odbył się w Białymstoku informacyjny kurs dla nauczycielek szkół powszechnych. Kurs ukończyły drużyny: Stanisława Mazgałówna, Marja Nowakowska, Ewarysta Trąbczyńska, Eugenia Pestrakowa, Malwina Pogornicka, Helena Müllerówna, Zofja Cieślowska, Józefa Parafjanowiczówna, Antonina Janczarówna, Elżbieta Żuchniewska, Stefania Offinowska, Monika Chomicka, Marja Gryżyna, Eugenia Cudowska, Kazimiera Bilewiczowa.

„Skrzydła“.

Przypominam drużynowym o obowiązku prenumerowania Skrzydeł. Dotychczas nieliczne drużyny obowiązek spełniły.

Skrzydła dopomogą wam, drużynowe, w waszej pracy, Skrzydła zorientują Was co się dzieje w świecie

harcerskim na terenie całej Polski. Prenumerata Skrzydeł jest waszym obowiązkiem organizacyjnym i dobre drużynowe—harcerki od niego nie uchylą się.

Przysposobienie do obrony kraju.

Wydział p. do o. k. przy Komendzie Chorągwi powiadamia, że w dn. 11/III odbędą się w Białymstoku zawody o odznakę III i II klasy. Zainteresowane zechcą się zgłosić do kierowniczkii wydziału drużyny Juli Gąssowskiej do dnia 7 marca. Drużyny posiadające odznakę strzelecką III kl. mogą zgłaszać się do treningu na strzelnicę Miejskiego Komitetu P. W. w Białymstoku dnia 4 marca o godz. 11-ej.

W myśl zarządzeń Głównej Kwatery Harcererek we wszystkich hufcach przeprowadzone winny być zawody strzelectwo-luczne w terminie od 1 do 28 lutego b. r. Regulaminy zawodów oraz sposób ich organizowania zostały przesłane hufcowym. Zarządzam, aby hufcowe powiadomiły o ich wynikach do dnia 10 marca.

Zawodniczki, które zdobędą O. S. kl. II-ej będą mogły wziąć udział w Centralnych Zawodach Kobięcych. Najlepszym zespołom z O. S. kl. II-ej (5 harcererek z hufca) Wydział P. do O. G. K. Z. ułatwi przyjazd do Warszawy i udział w zawodach. Hufce, któreby chciały wysłać takie zespoły, powinny zawody przeprowadzić wcześniej i protokoły przelać natychmiast, gdyż już 5.III musimy zawodniczki zgłosić w Warszawie w Kierownictwie Zawodów Centralnych Kobięcych.

Centralne Kobięce Zawody Strzeleckie odbędą się w Warszawie w dniach 18, 19, 20, 21 marca, W zawodach biorą zwykle udział zespoły hufców szkolnych pw. Rodziny Wojskowej, Kobięcego Klubu Strzeleckiego, Org. PWK. Harcerstwa Żeńskiego. Dążeniem naszym jest, aby wystąpiło jak najwięcej i najlepiej przygotowanych zespołów harcerskich. Zgłoszenia do Wydziału p. do o. k. Głównej Kwatery przez Komendy Chorągwi do dnia 5 marca r. b. Zainteresowanym hufcom Wydział P. do O. K. G. K. Z. może przelać program zawodów kobiecych i szczegóły organizacyjne.

Instruktorski Kurs Strzelecki organizowany wspólnie z Gł. Kwaterą Męską, odbędzie się w Warszawie w dniach 4—15 marca. Warunki dla kandydatek: 1) ukończonych lat 18, 2) stopień samarytanki, 3) sprawność strzelczyni, 4) odznaka strzelecka co najmniej kl. III-ej, 5) dodatnia opinia hufcowej o zdolnościach organizacyjnych kandydatki. Opłata zł. 10 plus kosztą przejazdu (50% zniżki). Zgłoszenia przez Komendę Chorągwi do Wydziału P. do O. K. Głównej Kwatery do dn. 20 lutego b. r.

Uczestniczki kursu mogłyby wziąć następnie udział w Zawodach Centralnych.

Przypominam drużynowym, iż 7 kwietnia jest terminem zdobycia sprawności wartowniczkii i łączności. Drużyny, które nie posiadają programów tych sprawności, lub pragnące poznać lekturę pomocniczą zwróć się do Wydziału P. do O. K. przy Kom. Chor. W dn. 7 i 8 kwietnia odbędzie się w Białymstoku krótki kurs i próba na powyższe sprawności, na który winny przybyć wszystkie te, które w swoim środowisku zdobyć takowych nie mogą. Zgłoszenia nadsyłać do dn. 20 marca. Uczestniczkom będzie

przysługiwało prawo do zniżek kolejowych według taryfy wojskowej za zleceniem Komendy Chorągwi. W zgłoszeniach należy podać miejsce pobytu podczas świąt Wielkiej Nocy.

Jak i w roku zeszłym Wydział P. do O. K. projektuje latem **obóz sprawnościowy**, czterotygodniowy w czerwcu. Wymagania: wiek od 15 lat wzwyż, stopień samarytanki, lub całkowite przygotowanie do niego. Opłata 20 zł. Drużynowe zawiadomiją K. Ch. do dn. 18 marca włącznie, czy i ile kandydatek zgłosiłyby ze swej drużyny na powyższy kurs.

Wzywam wszystkie hufcowe i drużyny, o ile samodzielnie organizowały kursy lub zespoły, do złożenia **sprawozdania z pracy P. do O. K. w I półroczu b. r. do dn. 1 marca i program pracy do końca roku** łącznie z wakacjami wg. następującego wzoru:

Sprawozdanie z pracy p. do o. k. w I półroczu 1933/34 roku.

- 1) Kto organizował kurs lub zespół stały?
- 2) Rodzaj kursu (jaka sprawność)
- 3) Siedziba kursu.
- 4) Obsada instruktorska.
- 5) Czas trwania.
- 6) Sprzęt pomocniczy (czyj?)
- 7) Ilość uczestniczek.
- 8) Program kursu.
- 9) Wyniki kursu: ile uczestniczek zdobyło sprawność?

Program pracy na II półrocze jest według tegoż wzoru, jedynie w punkcie 5 należy dodać w jakie dni i godziny odbywają się wykłady.

Powyższe dane nadeszlijcie w terminie do dn. 18 marca b. r.

Drużyny sprawne i gotowe.

W myśl założenia programowego Chorągwi w biegu na **sprawność i gotowość** wytrwały drużyny: II grajewska, II grodzieńska, I w Niedźwiadnej, I w Rutce.

Utracili „sprawność” trwając w gotowości drużyny:

I i II augustowskie, IV, VII, VIII, X, XIV, XVI i XIII białostockie, I białowieska, I bielska, I, II, III czeremchowskie, I, III, V, VI grodzieńskie I i II grajewska, I indurska, I izabelińska, I w Hajnówce, I w Filipowie, I przeroślska, I i II starosielskie, I wasilkowska, I, II, III i V suwalskie, II wołkowska, I zabłudowska, I ostrowska (Ostrów-Mazowiecki) I surażska, I łapska, I w Mońkach, I w Jeżewie i I w Porozowie. Wytrwajcie do końca!

Niniejszem podajemy do wiadomości, iż konkurs na winietki poszczególnych działów w Zewie ogłoszony w Nr. 8 nie dał wyników zadawalniających. Konkurs na pocztówki wielkanocne dał w wyniku jeden pomysł zadawalniający, z którego skorzystamy. Pocztówki okolicznościowe wielkanocne łącznie z postacią Św. Jerzego, roboty artysty malarza C. Sadowskiego będą do nabycia od 10 marca b. r. Cena sprzedaży 10 gr. Dla rozprzeczających: przy nabywaniu 1—25 9 groszy za sztukę, 25—49 8 groszy, 50—99 7 groszy, 100—299 6½ grosza. Należność przesyłać na konto P.K.O. Nr. 180-680 zaznaczając na odwrocie cel wpłaty.

Redakcja.

Danych statystycznych na dzień 1 stycznia nie nadesłały następujące drużyny: I augustowska, I w Teolinie, I w Radziwiłkach, wszystkie białostockie oprócz IV, VIII, I w Czarnej Wsi, I w Choroszczy, I w Jasionówce, I w Kalinówce Kościelnej, II starosielska, I supraślska, I wasilkowska, I w Złotorji, II bielska, I białowieska, I i II w Drohiczyźnie n/Bugiem, I w Siemiatyczach, wszystkie grodzieńskie oprócz II, I sokólska, I suwalska, I sejneńska, II przeroślska, zastęp próbny w Puńsku, gromada zuchowa w Grajewie, wszystkie wołkowyskie oprócz II; drużyny w Hniesznie, w Porozowie, w Zelwie, w Sokolach, w Dąbrowie Wielkiej, w Czyżewie.

Czy taka długa litanja dowodzi, że nieuważnie czytacie Zew czy też jest dowodem opieszałości? Pośpieszcie się spełnić swój obowiązek, by nie robić wstydu sobie i Chorągwi. Przecież chyba nie chcecie by, Was drużynowe potraktowano jak małe dzieci nieodpowiadające często za swoje czyny.

Drużki statystyczne można nabyć w centr. K. D. H. (Warszawa, ul. Traugutta 2).

Terminarz.

Natychmiast	— uregulować zaległości: rejestracyjna opłata, pogłównne, druczek statystyczny.
4 marzec	— instruktorski kurs strzelecki w Warszawie.
7 „	— trening w strzelaniu dla posiadających odznakę III klasy.
10 „	— zgłoszenia na zjazd drużynowych lub usprawiedliwienie nieobecności.
11 „	— zawody strzeleckie na odznakę II i III klasy w Białymstoku.
17 „	— zbiórka „źródła”
18 „	— zjazd drużynowych w Grodnie.
18 „	— zgłoszenie przypuszczalnej liczby kandydatek na letni kurs p. do o. k.
18 „	— centralne zawody strzeleckie w Warszawie.
18 „	— sprawozdanie z I półrocza i program na II półrocze z zakresu przeszkolenia p. do o. k.
20 „	— zgłoszenia na kurs wartownictwa i łączności w Białymstoku.
7 kwiecień	— kurs i próba na sprawność wartowniczą i łączności w Białymstoku. Ostateczny termin zdobycia tych sprawności.

CZUWAJ!

A. Sandomierska
hm. Komendantka Chorągwi

NA ZLOT!

Rozkaz L. 2/34.

KOMENDANTA BIAŁOSTOCKIEJ CHORĄGWI HARCERZY Z DNIA 25 LUTEGO 1934 r.

Kochani Druhowie!

Istotą naszego życia są harce — „Skauting jest wielką grą” — harce szlachetne, głębokie w treści a tem samem piękne, pociągające. Terenem harców dla ludzi dojrzałych jest problem organizacji swego prywatnego życia według idei harcerskiej, dla młodzieży — uzbrojenie się w pancerz odporności, pogody ducha i zaradności na przyszłość; dla wszystkich pokoleń — sprawa przydatności i wysokiej wartości jednostki w życiu społecznym.

Kolebką naszych harców jest — obozownictwo. Tam, na tle blasków promieni słonecznych, w zapachu żywicy i kwiecia polnego, falach uśpionych wód iżywczego ciepła ognisk — budzi się dusza ludzka. Tam — istność Twoja nabiera barwy i siły; tam — składasz swe ślubowanie najświętsze; tam łączysz się z duchem przeszłości do czynu przyszłości. Tam jest Stwórca tuż, tuż...

Wydobywasz tam z siebie najszybsze skarby swego ducha; Twe serce obejmuje cały świat, a siła Twoja nie zna przeszkód.

Obóz stwarza nowe pokolenie — silne, jednolite, radosne, twórcze. Stamtąd mamy naszą siłę i potęgę Ruchu.

Tak obóz to jest wielka rzecz!

Drużynowy, czy pomyślałeś już o obozie? Gdzie go rozbijesz, masz sprzęt, gotówkę? Propaguj go dobrze. Postaraj się o dobrą biblioteczkę, ulóż program, przemyśl porządek dzienny, przygotuj to, co ma być wywieszane na tablicy w obozie, o próbach, pracy społecznej...

Jeżeli nie możesz zorganizować własnego obozu — postaraj się, aby Twoi chłopcy pojechali do obozów innych drużyn, czy na jakie kursy.

Zaś nadewszystko bierz w rachubę to, że w tym roku wszyscy spotykamy się na Zlocie Chorągwi.

1. Zatwierdzenie organizacji i składu osobowego Komendy Chorągwi.

Naskutek zreorganizowania podziału pracy w K. Ch., zatwierdzam organizację i skład osobowy K. Ch., występując do Naczelnika Harcerzy o zamianowanie niniejszego i zwolnienie dotychczasowego, jak następuje:

Zastępca Komendanta Chorągwi — phm. Andrzej Świerczyński.

Wydział Ogólno-Organizacyjny:

Kierownik Wydz. — phm. Andrzej Świerczyński,

I. Sekretarjat K. Ch. — Sekretarz Henryk Świrydowicz,

II. Referat Skarbowo-Gospodarczy — ref. Mikołaj Salnikow,

- a) skarbnik K. Ch. — Mikołaj Salnikow,
- b) z-ca skarbnika — Alfred Kozłowski,
- c) gospodarz K. Ch. — Antoni Kołodko,
- d) kierownik K.D.H. — vacat,

III. Referat Osobowy — ref. phm. Edward Szwarz,

IV. „ Prasy i Propagandy — ref. Alfred Kozłowski,

V. „ Statystyczny — ref. Czesław Suszyński,

VI. „ Nowych Drużyn — ref. Antoni Teul,

VII. Biblioteka — bibliotekarz Czesław Suszyński.

Wydział programowo-Wyszkoleniowy:

Kierownik wydziału — phm. Antoni Studziński,

I. Referat Programowy — ref. phm. Antoni Studziński,
a) Komisja prób na stopień H. R. — przewodniczący hm. L. Mokicz,

II. Referat Kształcenia Starszyny — ref. phm. Antoni Studziński,
a) Komisja prób instruktorskich — przewodniczący hm. L. Mokicz,

III. Referat Wizytacji — ref. phm. Andrzej Świerczyński,

IV. Referat Obozów i Złotów — ref. Włodzimierz Tydelski,

V. Referat Zuchowy — ref. phm. Antoni Studziński,

VI. „ Starszoharcerski — ref. phm. Andrzej Świerczyński,

VII. „ Wychowania Fizycznego — ref. Kazimierz Kaczkowski,

VIII. „ P. W. — ref. Henryk Świrydowicz,

IX. „ Żeglarski — p.o. pilot Kazimierz Kowalski,

X. „ Szybowniczy — ref. Wiktor Szydłowski.

2. Mianowanie.

W porozumieniu z Inspektorem Drużyn Kresowych mianuję d-ha phm. Franciszka Pacyńskiego w Sejnach przedstawicielem (łącznikiem) K. Ch. w sprawach drużyn Kresowych do Komendanta Rejonowego P. W. Brygady „Grodno” K. O. P.

3. Rejestracja i klasyfikacja drużyn Chorągwi.

Rejestruję na rok bieżący i podaję klasyfikację drużyn za ostatnie trzechlecie, wychodząc z założenia, że drużynie się nadaje kategorię na rok następny na podstawie wyników pracy roku poprzedniego i widoków dalszego rozwoju.

Wymieniam tylko te drużyny, które nadesłały całkowity raport roczny za 1933 r., to znaczy: 1) raport roczny, 2) zestawienie statystyczne, 3) zestawienie stopni i sprawności i 4) meldunek orientacyjny. Kwalifikacja pozostałych drużyn będzie podana wtedy, gdy uzupełnią swoje braki pod tym względem w terminie nieprzekraczalnym 20 marca r. b. (komplety druków wysyła K. Ch. po otrzymaniu 90 gr.).

L. p.	DRUŻYNA, ŚRODOWISKO	Kategoria drużyny w r.:		
		1932	1933	1934
1.	Hufiec Augustów. 2 D-na im. A. Małkowskiego w Augustowie	—	—	C.
	Hufiec Białystok I.			
2.	1 D-na Pożarna im. R. Traugutta w Białymstoku	B.	B.	A.
3.	2 „ im. A. Mickiewicza	A.	B.	A.
4.	4 „ „ Zawiszy Czarnego	C.	B.	B.
5.	9 „ „ S. Batorego	A.	B.	B.
6.	11 „ Skautów Rosyjskich im. A. Puszkina w Białymstoku	C.	C.	B.
7.	12 „ Żeglarska im. kr. Władysława IV w Białymstoku	B.	B.	A.
8.	1 „ „ R. Traugutta w Łapach	B.	A.	A.
	Hufiec Bielsk-Podlaski.			
9.	2 D-na im. Płk. Lisa-Kuli w Bielsku	—	—	B.
10.	2 „ „ J. Poniatowskiego w Hajnówce	—	C.	B.
11.	1 „ „ Ks. Bp. Z. Łozińskiego w Drohiczynie	—	—	B.
	Hufiec Szczuczynski.			
12.	1 D-na im. H. Dąbrowskiego w Grajewie	C.	C.	B.
13.	2 „ „ T. Kościuszki	A.	B.	C.
14.	3 „ Żeglarska im. S. Żeromskiego w Grajewie	—	C.	A.
	Hufiec Grodno.			
15.	1 D-na im. S. Batorego w Grodnie	B.	B.	A.
16.	2 „ „ T. Kościuszki	C.	B.	B.
17.	3 „ „ Zawiszy Czarnego	B.	B.	A.
18.	4 „ „ L. Zarzeckiego	A.	A.	B.
19.	5 „ Żeglarska im. R. Traugutta w Grodnie	C.	B.	A.
20.	9 „ „ J. Poniatowskiego	—	B.	B.
21.	10 „ „ Jana Sobieskiego	B.	B.	B.
22.	11 „ „ P. Wysockiego	C.	B.	B.
23.	Koło Starszo-Harcerskie w Grodnie	—	—	—
24.	1 D-na im. S. Żółkiewskiego w Krynkach	B.	B.	B.
	Hufiec Suwalski			
25.	1 D-na Żeglarska im. B. Głowackiego w Suwałkach	A.	A.	A.
26.	4 „ im. R. Traugutta w Suwałkach	—	C.	B.
27.	7 „ „ A. Mickiewicza	—	—	B.
28.	5 „ „ K. Brzostowskiego	—	—	B.

Spis samodzielnych gromad zuchowych podany będzie w następnym rozkazie.

4. Stopień Harcerza Rzeczypospolitej.

Przyznaje stopień Harcerza Rzeczypospolitej Kazimierzowi Markowskiemu i Józefowi Pawlukiewiczowi z Grodna.

5. Odprawa Grona Instruktorskiego.

Na dzień 7 kwietnia r. b. zwołuje VIII Odprawę Grona Instruktorskiego Białostockiej Chorągwi Harcerzy do Białegostoku. Odprawa odbędzie się w lokalu kasyna garnizonowego — koszary gen. Sowińskiego.

Obecność obowiązuje hufcowych, ich zastępców, członków K. Ch. i wszystkich instruktorów mianowanych — pożądana obecność: członków K. H. i drużynowych.

Komenda Chorągwi poczyniła starania o zlecenia na przejazd w/g taryfy wojskowej.

PORZĄDEK OBRAD:

11⁰⁰—13³⁰ 1) Zagajenie, odczytanie protokołu z VII Odprawy Grona Instruktorskiego i Drużynowych Ch.

2) Referat „Zagadnienie Starszego Harcerstwa na terenie Chorągwi” — dh. phm. Andrzej Świerczyński.

3) Program pracy K. Ch. na lata 1934-38.

11³⁰—15³⁰ Przerwa obiadowa.

15³⁰—18³⁰ 4) Zlot Chorągwi w 1934 r.

5) Letnie kursy r. b.:

a) Komendy Chorągwi,

b) Komend Hufców.

6) Ofensywa Zuchowa Chorągwi.

7) Organizacja kooperatywy Chorągwi.

8) Sprawy bieżące.

9) Wolne wnioski.

Zgłoszenia na Odprawę należy nadsyłać do K. Ch. w/g ustalonego wzoru do dn. 1 kwietnia r. b.

6. Ryczałt poglównego.

Ustalam na okres od dnia 1 stycznia do 30 czerwca b. r. następujący ryczałt poglównego w wysokości miesięcznej w złotych:

1 D-na Harc. im. T. Kościuszki w Augustowie — 2.—
3 „ „ „ J. Poniatowskiego „ — 2.—

1 D-na Harc. im. R. Traugutta w Białymstoku	5.—
2 „ „ „ A. Mickiewicza	10.—
3 „ „ „ St. Czarnieckiego	2.—
4 „ „ „ Zawiszy Czarnego	4.—
5 „ „ „ T. Kościuszki	4.50
9 „ „ „ St. Batorego	3.—
11 „ „ „ A. Puszkina	2.50
12 „ „ „ kr. Władysława VI	4.—
13 „ „ „ A. Małkowskiego	3.—
14 Gromada Zuchów	1.—
1 D-na Harc. im. R. Traugutta w Łapach	5.—
1 „ „ „ T. Rejtana w Starosielcach	5.—
1 „ „ „ T. Kościuszki w Wasilkowie	1.—
1 „ „ „ „ w Mońkach	2.—
1 „ „ „ R. Traugutta w Bielsku Podl.	4.—
2 „ „ „ Płk. Lisa-Kuli	3.—
1 „ „ „ H. Sienkiewicza w Hajnówce	3.—
2 „ „ „ J. Poniatowskiego	3.—
Hufiec Grodzieński	40.—
1 D-na Harc. im. T. Kościuszki w Sokółce	3.50
2 „ „ „ Zawiszy Czarnego w Sokółce	3.—
1 „ „ „ T. Kościuszki w Starej Kamionce	2.—
1 „ „ „ „ w Janowie	2.—
1 „ „ „ B. Głowackiego w Suwałkach	8.—
4 „ „ „ R. Traugutta	3.—
1 „ „ „ H. Dąbrowskiego w Grajewie	3.—
2 „ „ „ T. Kościuszki	3.—
3 „ „ „ S. Żeromskiego	3.—
1 „ „ „ J. Poniatowsk. w Różanymstoku	3.—
1 „ „ „ T. Kościuszki w Wołkowysku	4.—
2 „ „ „ Zawiszy Czarnego	1.—
4 „ „ „ Bogusławskiego	4.—
1 „ „ „ R. Traugutta w Swisłoczy	3.50
2 „ „ „ Zawiszy Czarnego w Swisłoczy	3.—
1 „ „ „ Boleś. Chrobrego w Izabelinie	2.—
1 „ „ „ St. Żółkiewskiego w Zelwie	3.—
1 „ „ „ T. Kościuszki w Wysok.-Mazow.	3.—

Drużyny, które nie zostały podane (opieszalskość w nadesłaniu raportów) w powyższym spisie, obowiązane są wpłacać poglówne w wysokości 10 gr. od harcerza miesięcznie (nie dotyczy to drużyn nowopowstałych, które zwolnione są od opłaty poglównego w ciągu pierwszego roku pracy).

Ryczałt poglównego należy wpłacać na konto Komendy Chorągwi w P. R. O. Nr. 141.497 do dnia 10-go każdego miesiąca za dany miesiąc.

Zaległe poglówne za miesiące styczeń i luty b.r. należy uiścić najdalej w ciągu miesiąca marca b. r. Pamiętajcie o rejestracyjnym.

7. Drużyny Kresowe.

W myśl zapowiedzi w Rozkazie K. Ch. L. 1/34 z dnia 25 stycznia 1934 r. — w dniu 1 lutego r. b. przejąłem od dha hm. Jerzego Jarnuszkiewicza, b. Komendanta Kresowej Chorągwi Harcerzy następujące jednostki organizacyjne:

Komendę Kresowego Hufca Harcerzy w Sejnach — dh. ph. Franciszek Pacyński,
Kresowe Drużyny Harcerzy:

- im. Ks. Piotra Skargi w Sejnach,
- im. Tadeusza Kościuszki w Sejnach,
- im. Płk. Lisa-Kuli w Bakałarzewie,
- im. Bartosza Głowackiego w Berżnikach,
- im. Żwirki i Wigury w Filipowie,
- (bez patrona) w Krasnopolu,
- im. Płk. Lisa-Kuli w Ogrodnikach,

im. Tadeuszu Kościuszki w Przerośli,
im. Ks. Jeremiego Wiśniowieckiego w Puńsku,
im. Tadeusza Kościuszki w Wiżajnach,
im. Ks. Bp. Władysława Bandurskiego w Oranach,
im. Zawiszy Czarnego w Porzeczu.

Ze względów ode mnie niezależnych, ani przydziału, ani organizacji drużyn narazie nie podaję; pozostają one pod opieką dha phm. Franciszka Pacyńskiego z Sejn. Otrzymują nazwę — k r e s o w y c h.

8. Akcja wyszkoleniowa żeglarstwa harcerskiego.

Dnia 10 maja r. b. w Ośrodku Żeglarskim „Wilków Morskich” (Kiekrz pod Poznaniem) odbędzie się egzamin na instruktora żeglarstwa śródlądowego.

Dnia 1 lipca r. b. odbędzie się w Harcerskim Ośrodku Morskim w Jastarni drugi egzamin na instruktora żeglarstwa śródlądowego.

Regulamin próby, oraz tryb zgłaszania się do egzaminu podany jest w Org. Harc. Druż. Żegl., cz. I.

Kursy morskie Głównej Kwatery:

30.VI—10.VII — Przeszkolenie instruktorów dla następnych 2-ch kursów żeglarskich G. K. H.,

30.VI—10.VII — kurs informacyjny dla starszyny harcerskiej,

15.VII—12.VIII — kurs dla pilotów Chorągwi, drużynowych i zastępowych jednostek żegl. w Jastarni,

15.VII—12.VIII — kurs na stopień żeglarza w Gdyni w Ośrodku P. U. W. F.,

15.VIII—12.IX — kurs dla pilotów Chor., drużynowych i zastępowych jednostek żeglarskich w Jastarni,

15.VIII—10.IX — pływani szkolne na Temidzie I dla harcerzy, posiadających stopień żeglarza morskowego.

Szkolenie w Harcerskim Ośrodku Morskim jest projektowane na 10 jachtach przybrzeżnych t. zw. „wingbootach” (obecnie już budowanych do tego celu) oraz na statku szkolnym, o ile takowy do tego czasu będzie zakupiony. Szkolenie w Ośrodku P. U. W. F. i P. W. na 5 jachtach przybrzeżnych oraz Temidzie I i II.

Koszt każdego kursu — 40 zł. Na wszystkie kursy oprócz informacyjnego wymagane posiadanie stopnia „wioślarza”.

9. Szybownictwo.

Zmieniam nazwę: „Koło Szybowcowe Białostockiej Chorągwi Harcerzy” na „Klub Szybowcowy Białostockiej Chorągwi Harcerzy”.

Do Klubu Szybowcowego Białostockiej Chorągwi Harcerzy zostali przyjęci:

- Przychodzeń Henryk z Sejn,
- Gromadzki Henryk „
- Gliński Czesław „
- Walicki Tadeusz „
- Łęgiewicz Wiktor „
- Wroński Andrzej z Drohiczyna n/B.,
- Kiryłło Julusz „
- Wilczewski Kazimierz „
- Wroński Paweł „
- Dziura Józef „
- Skolimowski Józef „
- Poczopko Antoni „
- Duckiewicz Marjan „
- Łuniewski Mieczysław „
- Zieja Stanisław „
- Rosiński Czesław ze Starosielec

17. Trofimowicz Zenon ze Starosiele,
18. Iwaszczuk Piotr ze „
19. Kleszczowski Zenon z Czeremchy,
20. Szalewicz Jan z „
21. Popowski Józef z „
22. Szmitkowski Ryszard z „
23. Worobjew Borys z „

Termin zgłoszeń do Klubu przedłużam aż do odwołania (zgłaszać według wzoru podanego w Rozkazie K. Ch. L. 1/34). W lecie r. b. K. Ch. organizuje kurs pilotażu szybowcowego dla członków Klubu w okolicach Sokółki lub w Wileńskim. Przepuszczalny koszt 30—40 zł. Druhowie Hufcowi nadesłali przewidywane zgłoszenia na kurs do dnia 1 kwietnia r. b. Ilość miejsc ograniczona.

10. Złot Starszego Harcerstwa.

Problem ruchu starszego harcerstwa ma znaczenie ogólnoharcerskie, a pozytywne jego rozwiązanie jest warunkiem pełnego rozwoju Harcerstwa i osiągnięcia prawie wszystkich walorów, jakie może dać system wychowania harcerskiego. Stan i poziom obecnego ruchu starszo-harcerskiego wymaga bardzo dużego wysiłku, aby uczynić go współmiernym do ruchu zuchowego i ruchu młodzieży harcerskiej.

Jednym z mocnych wyrazów pracy ofensywnej będzie I-szy Ogólnopolski Złot Starszego Harcerstwa.

Złot będzie miał charakter wewnętrznej pracy w granicach organizacji starszego harcerstwa i wobec tego — z jednej strony nie przewiduje się specjalnej ogólnopolskiej propagandy zewnętrznej, a z drugiej strony termin złotu jest tak postanowiony, żeby akcja złotowa nie przeszkadzała akcji letniej zuchów i młodzieży harcerskiej oraz akcji kursowej.

Prace złotowe będą wykonywane na podstawie ścisłego współdziałania grup: żeńskiej i męskiej.

Złotowi stawiane są następujące cele:

1. przyciągnięcie się do wzmocnienia pracy starszo-harcerskiej przez poznanie się Zrzeszeń i młodzieży i wymianę doświadczeń przez sprezentowanie na Złocie środków i sposobów pracy starszo-harcerskiej, oraz przez złączenie się wszystkich w duchu potęgowania i rozprzestrzeniania ruchu starszo-harcerskiego,
2. akcja społeczna na tych terenach, przez które Zrzeszenie będą wędrować na Złot i na których sam Złot będzie się odbywał,
3. nawiązanie łączności między starszym harcerstwem a instruktorami i instruktorkami przez współpracę w organizacji Złotu i udziału we wszystkich zajęciach złotowych.

List Okólny L. 2/34.

Referat Zuchowy

KOMENDY BIAŁOSTOCKIEJ CHORĄGWI HARCERZY Z DNIA 25 LUTEGO 1934 r.

W czasie świąt Wielkiej Nocy Komenda Chorągwi organizuje 4 kursy Wodków Zuchowych:

I w Białymstoku — dla hufców: Białystok II i Szczuczyn, organizuje i prowadzi Referent Zuchowy hufca Białystok I A. Kaczorowski, pomaga Płusko,

II w Grodnie — dla hufców Grodno i Augustów, organizuje Hufcowy Grodzieński, prowadzi Referent Zuchowy Chorągwi.

Prace złotowe będą podzielone na dwa etapy: pierwszy etap stanowić będą wycieczki zespołów o charakterze krajoznawczo-społecznym do miejsca złotu, a drugi etap — prace na Złocie.

Zejsie się na miejsce Złotu będzie miało charakter gwiazdzisty i odbędzie się w jednym dla wszystkich terminie. Prace w obozach Złotowych: żeńskim i męskim, odbywać się będą według odrębnych programów.

Uczestnicy Złotu z terenów poszczególnych Chorągwi stanowić będą na Złocie grupy chorągwi, a uczestniczący gromady złotowe, oparte o specjalizację.

11. Mapy wojskowe 1:1.000.000.

Wojskowy Instytut Geograficzny przystąpił do wydawania map wojskowych w skali 1:100.000, które Związek Harcerstwa Polskiego nabywać może na warunkach ulgowych (50% zniżki).

Mapy te są do nabycia w „Samopomocy Inwalidzkiej” — Warszawa, Sienkiewicza 2, przyczem powyższa instytucja sprzedawać je może tylko na zapotrzebowania zbiorowe Komendy Chorągwi.

Wykaz odcinków map najważniejszych terenów turystycznych umieszczony został w „Wiadomościach Urzędowych” Nr. 3 za miesiąc marzec 1934 r. Cennik map zostanie podany później, po nadesłaniu go do K. Ch. przez W. I. G.

12. Nowe książki.

Harcerskie Biuro Wydawnicze wydało broszurę p. t. „Gry w izbie harcerskiej” — J. Dąbrowskiego — cena 1,10 zł.

Jako 6-ty tom Biblioteczki Harcerskich Drużyn Żeglarskich ukazała się książka p. t. „Żeglarstwo w zimie” — budowa jachtów lodowych.

13. Zwolnienie Z. H. P.

Zwalniam z przyrzeczenia i z Z. H. P. Władysława Majmęskiego i Zygmunta Skwarnickiego z Grodna.

Zwalniam z przyrzeczenia i usuwam z Z. H. P. Józefa Ulikowskiego z Augustowa.

Terminarz:

- 1) 10 marca — pogłównie,
- 2) 20 marca — uzupełnić braki do raportu rocznego,
- 3) 1 kwietnia — Zgłoszenia na VIII Odprawę Gr. I. Ch.
- 4) 1 kwietnia — Zgłoszenia na kurs pilotażu szybow.

Czuwaj! Ruch—to życie!

Komendant Chorągwi
Leonard Mokicz
harcemistrz

Oplaty winny wynosić: od uczestników przejazdnych 1 zł. dziennie, od miejscowych 1 zł. za cały kurs.

Wiek — ukończonych lat 16.

Uczestnikom kursów będą przysługiwały zlecenia na przejazd według taryfy wojskowej (18,36% ceny biletu normalnego) podstawę Hufcowym podamy później.

O lokal, zakwaterowanie i wyżywienie zadbać odpowiedni organizatorzy.

Druhowie Hufcowi wraz z organizatorami kursów przeprowadzą odpowiednią propagandę na swoich terenach.

Echa z uroczystości suwalskich.

15-lecie pracy harcerskiej w Suwałkach.

W dniu 17 grudnia ub. r. przypadło 15-lecie powstania i pracy 1-ej drużyny harcerskiej przy gimnazjum męskim w Suwałkach. Święto piętnastolecia pracy harcerskiej nie może minąć bez echa w społeczeństwie naszego miasta. Musimy zainteresować się głębiej i żywiej tym ruchem naszej młodzieży, który pomimo, że formy organizacyjne i ideologię zaczerpnął z wzorów obcych, dostosował się do warunków naszego życia narodowego, wziął z niego dążenie do najwyższych ideałów, realizowanych w czynie, nabrał cech wybitnie polskich i stał się ruchem młodzieży najbardziej odpowiadającym rzeczywistym potrzebom naszego życia narodowego i państwowego. Jako ruch młodzieży, harcerstwo dąży do wytworzenia za pomocą swoistych metod pracy wychowawczej typu obywatela, świadomego ciężkich obowiązków, przypadających na pierwsze pokolenie społeczeństwa Polski Niepodległej, śmiało i odważnie biorącego się do spełnienia tych obowiązków, o silnej indywidualności, nieupadającego na duchu, karnego, samodzielnego, zdrowego moralnie i fizycznie, wytrwale dążącego do wprowadzenia ideałów w życie. Brak silnych indywidualności w naszym życiu państwowym w okresie przedrozbiorowym był jedną z najpoważniejszych przyczyn upadku państwa, a w okresie walk o Niepodległość przyczynił się niejednokrotnie do klęsk.

Typowym przykładem klęski, opartej jedynie na braku silnych indywidualności w rządzie i wojsku może posłużyć powstanie 1830-31 roku, w którym wszystkie szanse zwycięstwa były po naszej stronie i jedynie fatalny brak indywidualności i charakterów rozstrzygnął powstanie na naszą niekorzyść, zmuszając dużą niepokitą właściwie armię naszą do samotnego przejścia granicy pruskiej i złożenia broni. Harcerstwo nie poprzestaje u nas na pracy samowychowawczej — w okresie ostatnich walk naszych o Niepodległość i o utrwalenie granic państwa — widzieliśmy młodzież harcerską w najkrytyczniejszych momentach dającą świadectwo Prawdzie swej ideologii przez chwycenie w swe, dziecięce niejednokrotnie, dłonie broni, by ofiarą swej krwi, przełanej za Ojczyznę, zapewnić Jej Wolność i Niepodległość.

W walkach legionowych, rozbrajaniu okupantów w 1918 r. w wojnach bolszewickiej i ukraińskiej, a zwłaszcza w krytycznym momencie roku 1920 bitwie podwarszawskiej harcerze biorą liczny udział, oddając niejednokrotnie młode swe życie dla ogólnego dobra. W uznaniu pracy naszego harcerstwa, które tak chlubnie zapisało się w historii ostatnich naszych walk przy odzyskaniu Niepodległości — składam Im w imieniu Przyjaciół Koła Harcerstwa serdeczne życzenia owocnej pracy dla dobra i dalszego ich rozwoju i potęgi naszej Ojczyzny.

(—) **Plk. dypl. Rudolf Dreszer.**
Prezes Koła Przyjaciół Harcerstwa w Suwałkach.

W chwili obecnej w Białymstoku trwa dwumiesięczny kurs Wodków Zuchowych, uczestników 22. W Nierodzimiu na Instruktorskim kursie Zuchowym dla nauczycieli jest 6 uczestników z terenu chorągwi oraz Referent Chorągwi p. m. A. Studziński.

Pamiętajcie o Instruktorskim Kursie Zuchowym dla nauczycieli w Nierodzimiu w czasie 8-18-III-34 z terenu Szkolnego Kuratorium Wileńskiego.

CZUWAJ! Ruch — to życie!

Referent Zuchowy Chorągwi
Antoni Studziński
podharcemistrz

Komendant Chorągwi
Leonard Mokicz
harcemistrz

Z Ogniska wieczorowego.

W niedzielę dnia 17 grudnia o godzinie 4 p. p. w sali gimnazjum męskiego im. K. Brzostowskiego w Suwałkach odbyło się uroczyste ognisko harcerskie z powodu 15-lecia istnienia Hufca Harcerzy w Suwałkach. Zebranych na korytarzu gimnazjalnym harcerzy oraz harcerki, przywitał Prezes Koła Przyjaciół Harcerzy D-ca Brygady Kawalerji, Dca Garnizonu w Suwałkach p. Plk. Rudolf Dreszer w obecności Dyrektora gimnazjum p. W. Burakiewicza, kapelana hufca ks. J. Roszkowskiego, komendantki hufca harcerki p. Muzolfowej, Komendanta Hufca Harcerzy p. prof. W. Krzewskiego, przedstawicieli K. P. H. oraz licznie zgromadzonej publiczności. Poczem zebrana wielka liczba Przyjaciół Harcerzy udała się na salę, gdzie zajęła w półkolu przygotowane miejsca.

W obecności tychże odbyło się uroczyste przyrzeczenie przed sztandarem Hufca, poczem pp. Prezes K. P. H. plk. Dreszer i Starosta Olgierd Malinowski, oraz Dyrektor szkoły W. Burakiewicz udekorowali krzyżami harcerskimi nowozaprzyśiężonych.

A potem.....

„Płonie ognisko i szumią knieje, drużynowy siadł wśród nas, opowiada starodawne dzieje, bohaterski wskrzesza czas”.... zabrzmiało z rozczoconych pierśi dumnych harcerzy. P. plk. R. Dreszer niczem prawdziwy drużynowy rozpoczął gawędę o znaczeniu harcerstwa, jego udziale o wolność narodu, o sposobie wychowania młodych harcerzy na dobrych obywateli państwa.

Następnie: „Smętny góral”, „Harcerska dola” — oraz inne piosenki harcerskie, wykonane przez wszystkich harcerzy i harcerki wprowadziły humor na sali. P. mecenas A. Radziukiewicz, jako jeden z członków założycieli 1-ej Ż. D. H., zobrazował historię tejże drużyny, podkreślając jej zasługi, oraz życząc dalszej owocnej pracy i pomyślnego rozwoju.

Po przemówieniu rozpoczęły się śpiewy i popisy drużyn. Rozśpiewana bracia harcerska pokazała co umie. Na szczególną uwagę zasługuje popis: druhen z gimnazjalnej drużyny, pięknie poprzebieranych za Hawajki, IV D. H. ze szkoły powszechnej Nr. 1, pięknie reprezentującej się w zielonych mundurach z czerwonymi chustami, oraz gospodarzy, czuwających nad wykonaniem całości programu. Na zakończenie ogniska, ze względu na zbliżające się święta Bożego Narodzenia, odbył się tradycyjny opłatek. Zebrana publiczność po 3-ch godzinnym ognisku wyniosła zeń jaknajsympatyczniejsze wrażenia, życząc harcerzom powodzenia w dalszej pracy.

Zet. Be.

ZARZĄD BIAŁOSTOCKIEGO TOWARZYSTWA ELEKTRYCZNOŚCI, SPÓŁKA AKCYJNA W BIAŁYMSTOKU

niniejszym zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że dnia 28 marca 1934 r.,
o godzinie 9-ej rano odbędzie się w Warszawie przy ul. Czackiego 8

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW TOWARZYSTWA

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie Rady Nadzorczej za rok operacyjny 1933.
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu i r-ku strat i zysków na 31.XII.33 r. oraz udzielenie absolutorjum Władzom Spółki, zgodnie z § 50 Prawa o Spółkach Akcyjnych.
- 3) Podział zysków.
- 4) Wybór członka Zarządu.
- 5) Ustalenie wynagrodzenia pp. Członkom Rady Nadzorczej i podział pracy.
- 6) Wolne wnioski.

Aby zapewnić samochodowi łatwy rozruch i spokojną pracę motoru w porze zimowej najlepiej należy stosować OLEJE NIEMARZĄCE marki

„POLMIN A. F.”

Państwowa Fabryka Olejów Mineralnych „POLMIN”

ODDZIAŁ W BIAŁYMSTOKU — RYNEK KOŚCIUSZKI 11. TEL. 10-34

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POW. GRODZIŃSKIEGO

GRODNO, ORZESZKOWEJ 3. TEL. 281 i 262.

Przyjmuje wkłady oraz załatwia wszelkie operacje w zakresie bankowości wchodzące.

Warunki prenumeraty: Roczna—3 zł. 50 sr.; za okres krótszy po 40 gr. za numer; 1 egz. — 40 gr.
Roczna—ulgowa (za t. zw. służb. egzempl. dla K.P.H., K-d Hufców i Drużyn) — 2 zł.

Ceny ogłoszeń: cała strona — 70 zł.; $\frac{1}{2}$ str. — 35 zł.; $\frac{1}{4}$ str. — 20 zł.; $\frac{1}{8}$ str. — 11 zł.; $\frac{1}{16}$ str. — 6 zł.

Adres:	Zarząd Oddziału	— Białystok	— koszary gen. Sowińskiego	— Konto P. K. O. — 180.680.
	K-da Chor. Harcerzy	— Białystok	— ul. Podleśna 7,	— „ „ — 180.445.
	„ „ Harcerzy	— Białystok	— koszary gen. Sowińskiego	— „ „ — 141.497.
	Redakcja	— Białystok	— Podleśna 7, A. Sandomierska	— „ Zarz. Oddz. P.K.O. 180.680.

Wydawca: Zarząd Oddziału Białost. Z.H.P. Redaktorka odpow. A. Sandomierska, Białystok, Podleśna 7.

Drukarnia „Lechja“ Białystok, Rynek Kościuszki 15, tel. 6-11, zam. 154.

Biblioteka Narodowa.
akowiecka 6. WARSZAWA.

Druhowi Prezesi Kół Przyjaciół, Druhny i Druhowie, Hufcowi, Druhno Drużynowo i Druhu Drużynowy!

Czy „Zew” jest Wam potrzebny?

Mówicie „tak” przyczyńcie się więc do utrzymania egzystencji, w przeciwnym razie okres istnienia jego niewielki. Wysiłki Zarządu Oddziału w kierunku zdobywania funduszków na ten cel, jak sprzedaż pocztówek, tablic i t. d. nie zapewnią naszemu miesięcznikowi stałej i trwałej przyszłości. Zarząd Oddziału łącznie z Komendami Chorągwi przyszedł do przekonania, że dalej „Zew” nie powinien wychodzić bezpłatnie i dlatego zwraca się do Was byście drobną sumą przyczynili się do rozwoju jego, a temsamem i rozwoju pracy harcerskiej na naszym terenie.

Prenumerata dla Kół Przyjaciół, Komend Hufców, drużyny, jak dla każdej jednostki org. wynosić będzie 2 zł. rocznie.

UWAGA: drużynowym, które za prenumeratę nadpłacili różnicę zaliczy się na przyszłość.

Prenumerata normalna dla poszczególnych osób nie będzie niższa i wynosić będzie 40 gr. za egz., a 3 zł. 50 gr. rocznie.

Nr. styczniowy b. r. jest całkowicie wyczerpany. Nowi prenumeratorzy tego numeru nie otrzymają i płacą zł. 3 gr. 15 przy prenumeracie rocznej.

Drużynowi, którzy nie są w stanie opłacić powyższej kwoty powiadomą natychmiast o tem swoje Komendy.

Każdy, kto rozprzeda 10 egz. Zewu otrzyma rabat 5 gr. od egz., które pójda do kasy drużyny, z tem, że należność uregułuje do 15 każdego miesiąca.

Oczekujemy odzewu do 15 marca.

Wpłatę uskuteczniać na konto czekowe P.K.O. 180.680. Na odwrocie blankietu zawsze podać cel wpłaty. Pisać wyraźnie, adres dokładny.

Druhny i Druhowie! Do Was ten apel kierujemy wierząc, że żywo odczujecie go i odpowiednio zareagujecie! Czyżby mogło być inaczej! Ufamy harcerzom!

CZUWAJ!

**Zarząd Oddziału
Komenda Chorągwi Harcerzek
Komenda Chorągwi Harcerzy**